

Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΓΕΝΑΡΗ 1997 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 3ο • ΦΥΛΟ 77ο • ΔΡΑΧΜΕΣ 200

56

■ ΜΕΡΕΣ
ΑΠΕΡΓΙΑ
ΠΕΙΝΑΣ

“Σαν αναρχικός κρατούμενος πλέον, τα όσα σήμερα αντιμετωπίζω, είναι τα ίδια που αντιμετωπίζει ο οποιοσδήποτε κρατούμενος. Το 18μηνο π.χ. ήταν ένας μύθος για τους κρατούμενους κι αυτό το ξέρουν όλοι στις φυλακές. Αν κάτι αλλάζει στη δική μου περίπτωση, είναι ότι δεν είμαι διατεθειμένος να αποδεχτώ μερικές καταστάσεις. Η δύναμη της “δικαιοσύνης” είναι αναμφίβολη, το μόνο που μου δίνεται η ευκαιρία να κάνω, είναι να μην της επιτρέψω να γίνει απεριόριστη...”

Σπύρος Δαπέργολας, 14 Δεκέμβρη 1996

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΠΕΜΠΤΗ 9 ΓΕΝΑΡΗ, 6.00μμ, ΚΑΜΑΡΑ

Οι Tupac Amaru μέσα από τα δικά τους λόγια...

Συνέντευξη μέλους της ηγεσίας του MRTA

Η συνέντευξη παραχώρησε από μέλος της ηγεσίας του MRTA το 1991, στο Μεξικό, στο περιοδικό "Barricada Internacional"

A ΝΑΠΤΥΧΘΙΚΑΜΕ ως πολιτική και στρατιωτική οργάνωση κάποια συγκεκριμένη ιδεολογία, αλλά επειδή οι ιστορικές συνθήκες της ζωής των ανθρώπων στο Περού πάντοτε χαρακτηρίζονταν από τη χρήση βίας από τη μεριά των κυριαρχων τάξεων.

Πήραμε το όνομα Tupac Amaru γιατί συμβολίζει τον αγώνα των περουβιανών ενάντια στους καταπιεστές τους. Ο Tupac Amaru διαμελίστηκε στην παλιτεία του Cuzco αφού ηγήθηκε μιας αντιαποικιοκρατικής εξεγερσης που σχεδόν αποτίναξε το ζυγό της Ισπανίας από ένα μεγάλο μέρος της Νότιας Αμερικής.

Η ιστορία της βίας που ασκείται από τους καταπιεστές μας έκανε να συνεδρητοποιήσουμε πως ο μόνος τρόπος για να πετύχουμε μια ριζοσπαστική αλλαγή στο Περού είναι μέσω της χρήσης της επαναστατικής βίας. Σχηματίσαμε μια πολιτική και στρατιωτική οργάνωση γιατί η κεντρική μας πολιτική είναι η ανάπτυξη της ενοπλής πάλης χωρίς την υποτίμηση της πολιτικής δράσης.

Οι πρώτες μας ένοπλες ενέργειες πραγματοποιήθηκαν σε πόλεις, παρόλο που πολιτικά ήμασταν ανεπτυγμένοι σε εθνικό επίπεδο. Το 1987 πραγματοποιήσαμε την αλλαγή σε ανταρτικό κίνημα υπαίθρου, με στόχο τη δημιουργία του Λαϊκού Στρατού Tupac Amaru.

Αντιλαμβανόμαστε την επανάσταση στο Περού ως μια διαδικασία με πολλές όψεις, μια πολιτική και στρατιωτική διαδικασία. Μια διαδικασία που εξελίσσεται στην ύπαιθρο και την πόλη, μια διαδικασία που ενσωματώνει όλες τις μορφές και τις όψεις της επαναστατικής πάλης.

Μερικές φορές είναι εύκολο να αναλύσεις πως αρχίζει ένας πόλεμος, αλλά είναι δύσκολο να σκεφτείς πως τελειώνει. Πιστεύουμε πως στο Περού υπάρχουν προεπαναστατικές συνθήκες σε συνδυασμό με κάποια χαρακτηριστικά επαναστατικής εποχής. Πιστεύουμε πως η ήττα, η ήττα όχι της κυβέρνησης αλλά του καθεστώτος, του ιμπεριαλιστικού κοινωνικού και οικονομικού συστήματος, και η οικοδόμηση ενός νέου μοντέλου μέσω της επανάστασης, μέσω

του ένοπλου αγώνα, είναι δυνατή. Παρόλα αυτά, πάντοτε λέμε πως δεν είναι το MRTA που θα κάνει την επανάσταση στο Περού, αλλά ο λαός του Περού, μέσα από τις πολυάριθμες κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις του, ανάμεσα στις οποίες το MRTA έχει έναν σημαντικό ρόλο.

Δεν λέμε ότι είμαστε η πρωτοπορία, η μοναδική πρωτοπορία. Είμαστε τημά της κοινωνικής πρωτοπορίας που η εμπειρία μας απέδειξε ότι πέτυχε επαναστατικούς θριάμβους στην ανάπτυξη της ανθρωπότητας.

Ποιές διαφορές και ποιές συγγένειες υπάρχουν ανάμεσα στο MRTA και στο Φωτεινό Μονοπάτι;

Υπάρχουν περισσότερα πράγματα που μας χωρίζουν παρά που μας ενώνουν με το Φωτεινό Μονοπάτι. Το Φωτεινό Μονοπάτι είναι ένα βαθειά δογματικό, σεχταριστικό κίνημα που πιστεύει ότι οι ιδέες των ηγετών του αποτελούν μια ποιοτική εξέλιξη, ένα τέταρτο στάδιο του Μαρξισμού-Λενινισμού. Έχουμε συγκεκριμένες διαφωνίες στην θεωρητική αντίληψη για την πρακτική της επαναστατικής πάλης. Το Φωτεινό Μονοπάτι χαρακτηρίζεται από την αρνητική του εικόνα. Δεν επιδιώκουν να κατακτήσουν τις καρδιές και τα μυαλά, αλλά να επιβάλλουν τις απόψεις τους στο λαό, και δεν διστάζουν να σκοτώσουν για να επιβάλλουν την κυριαρχία τους. Το Φωτεινό Μονοπάτι χαρακτηρίζεται επίσης από την απωθητική μεγάλη του σκληρότητα. Ο λαός του Περού αντιλαμβάνεται την ανάγκη για επαναστατικό αγώνα, αλλά δεν υποστηρίζει αυτού του είδους τον αγώνα, αυτή την απανθρωπία.

Θα δίσταζα να περιγράψω το Φωτεινό Μονοπάτι ως επαναστατική ομάδα, γιατί η τύπου Pol Pot αντίληψή τους για τη ζωή και την επανάσταση απέχει πολύ από αυτό που εμείς θεωρούμε ως επανάσταση. Την ίδια στίγμη, το Φωτεινό Μονοπάτι καταφέρει να αποκτήσει δύναμη εξαιτίας κάποιων συγκεκριμένων επιλογών του. Το 1980, όταν σχεδόν όλες οι αριστερές ομάδες νομιμοποιήθηκαν, το Φωτεινό Μονοπάτι ξεκίνησε τον ένοπλο αγώνα, την ίδια περίοδο που οι άλλες οργανώσεις έλεγχαν πως

αυτό ήταν αδύνατον. Αρχικά, κέρδισε μεγάλη συμπάθεια σε διάφορες κοινωνικές ομάδες. Πολλοί άνθρωποι εντάχθηκαν στο Φωτεινό Μονοπάτι. Το πρόβλημα είναι ότι αργότερα, μέσα από τις ενέργειες του, έδειξε τον πραγματικό του χαρακτήρα και αυτό σταμάτησε την ανάπτυξή του.

Πώς διαδίδετε την ιδεολογία σας; Πώς προσεγγίζετε άλλους ανθρώπους;

Εμείς λέμε πως χωρίς τον λαό δεν υπάρχει επανάσταση. Έτσι, ο στόχος μας είναι να προσεγγίσουμε και

σούπερ-μάρκετ και τα μοιράζουμε στον πληθυσμό. Υποστηρίζουμε τους λαϊκούς αγώνες, πραγματοποιούμε πολιτικές και στρατιωτικές ενέργειες που βοηθάν τους διάφορους αγώνες. Είμαστε παρόντες, από καθαρά στρατιωτική άποψη, σε διάφορες εργατικές αστικές και επαρχιακές οργανώσεις. Ως αντάρτικο πόλης και συγχρόνως αντάρτικο υπαίθρου, χτυπάμε συγκροτημένα τον εχθρό, τις ένοπλες δυνάμεις και την αστυνομία, που όλο και περισσότερο μετατρέπονται σε δυνάμεις κατοχής στην ίδια τους τη χώρα. Είναι ματοβαμμένοι, διεφθαρμένοι και

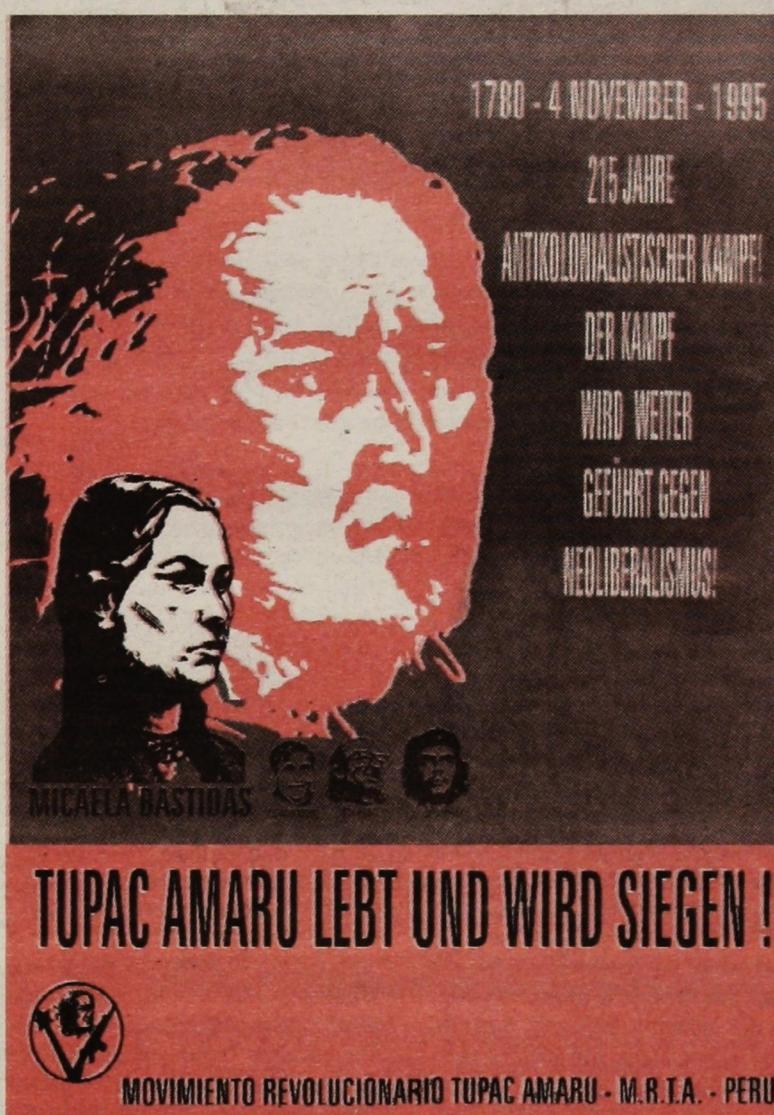
πραγματικότητα στο Περού πάνω από οποιαδήποτε προκαθορισμένη πολιτική ιδεολογία. Ελπίζουμε να οικοδομήσουμε το σοσιαλισμό γιατί ο καπιταλισμός ούτε υπήρξε ούτε έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει τη λύση για τα προβλήματα του λαού του Περού. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι πρόκειται να φτιάξουμε ένα σοσιαλισμό στα πρότυπα αυτού που υπήρχε στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και που απέτυχε στην πράξη. Προτείνουμε την οικοδόμηση ενός σοσιαλιστικού συστήματος κατάλληλου για τις συνθήκες στο Περού. Δεν θέλουμε τον κρατικό συγκεντρωτισμό ούτε τη γραφειοκρατικοποίηση της κοινωνίας του Περού. Η ζωή μας δίδαξε πως αυτός δεν είναι ο δρόμος. Χρειαζόμαστε μια δημοκρατική, πολύ συμμετοχική κοινωνία. Όχι μια δημοκρατία των εκλογών κάθε πέντε χρόνια, αλλά μια δημοκρατία όπου οι άντρες και οι γυναίκες θα δραστηριοποιούνται στη δουλειά τους, την κοινότητά τους, τη γειτονιά τους και θα αποφασίζουν για το μέλλον τους. Θέλουμε μια συμμετοχική δημοκρατία όπου ο λαός θα είναι ο πρωταγωνιστής. Έτσι πρέπει να γίνει.

Τραβήξατε την προσοχή με την απόδραση από τις φυλακές Canto Grande. Τι μπορείς να πεις γι' αυτήν;

Είναι τακτική μας να απελευθερώνουμε τους συντρόφους που πέφτουν στα χέρια του εχθρού. Ξέρουμε πως κάθε μαχητής Τουπακάμαρου που πέφτει στα χέρια του εχθρού βασανίζεται συστηματικά. Έτσι συμβαίνει πάντοτε στο Περού. Ιναι καθήκον των μελών της οργάνωσής μας, αμέσως μόλις συλληφθούν, να αρχίσουν να αναζητούν τρόπους για να αποδράσουν, είναι καθήκον της οργάνωσης να τους απελευθερώσει.

Η απελευθέρωση των συντρόφων που κρατούνταν στη φυλακή Canto Grande πραγματοποιήθηκε πριν από τρία χρόνια. Στη φυλακή βρίσκονταν τότε 47 συντρόφοι, ανάμεσά τους 8 γυναίκες και ο Comandante Rolando ή Victor Polay, που είναι ο διοικητής και αρχηγός της οργάνωσης.

Φτιάξαμε ένα τούνελ μήκους 300 μέτρων. Περίπου 25 συντρόφοι συμμετείχαν στο άνοιγμα του τούνελ, κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Νομίζω πως πρόκειται για το μακρύτερο τούνελ απόδρασης στη Λατινική Αμερική, ίσως και σε ολόκληρο τον κόσμο (...)"

να αναμιχθούμε στενά με το λαό. Οι ενέργειές μας -εκτός από την πολιτική δουλειά που γίνεται από τις οργανώσεις σε διάφορες ευκαιρίες- περιλαμβάνουν την ένοπλη προπαγάνδα, κυρίως στις πόλεις. Απαλλοτριώνουμε τρόφιμα από μεγάλα

κλέβουν το λαό. Εκτελούμε συγκεκριμένες ενέργειες εναντίον τους με κάθε δυνατό τρόπο.

Πώς προσδιορίζετε πολιτικά το MRTA;

Προσπαθούμε να τοποθετήσουμε την

θούν αιχμάλωτοι πολέμου του MRTA, η κυβέρνηση δεν θα κάνει τίποτα για να τους βοηθήσει. Και οι σχέσεις των στρατιωτικών με το καθεστώς Φουτζιμόρι;

Η υποστήριξη που έδινε η μια πλευρά στην άλλη τα τελευταία χρόνια χρησιμεύει για να καλύπτεται η κρατική τρομοκρατία και η διαφθορά. Η κυβέρνηση και οι υψηλόβαθμοι στρατιωτικοί είναι ιδιαίτερα διεφθαρμένοι. Δεν είναι τυχαίο, για παράδειγμα, ότι στον "κύριο" Μοντεσίνο, ένα δικηγόρο της ναρκομαφίας με σχέσεις μέτων στρατιωτικούς, δεν ασκήθηκε δίωξη παρά την εις βάρος του κατάθεση ενός καταδίκησεν επιτόπωρων ναρκωτικών. Η κυβέρνηση έκανε ότι μπορούσε για να αποτρέψ

Συνάντηση στην καρδιά του κτήνους...

Από τις 20 ως τις 22 Δεκέμβρη, στη Ζυρίχη της Ελβετίας, πραγματοποιήθηκε η 5η ευρωπαϊκή συνάντηση των ομάδων αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας. Συμμετείχαν περίπου 150 άτομα από 12 ευρωπαϊκές χώρες (Ισπανία, Γαλλία, Αγγλία, Βέλγιο, Δανία, Ολλανδία, Σουηδία, Γερμανία, Αυστρία, Ελλάδα, Ιταλία και Ελβετία), ενώ παραβρέθηκαν και άτομα από το Μεξικό και την Νικαράγουα.

TΟ ΒΑΣΙΚΟ ΘΕΜΑ των συζητήσεων ήταν η προετοιμασία της δεύτερης διπειρωτικής συνάντησης για την ανθρωπότητα κι ενάντια στον νεοφύλευσθερισμό, που είχε προταθεί από τους ζαπατίστας να πραγματοποιηθεί το δεύτερο εξάμηνο του 1997, στην Ευρώπη. Υπήρχαν τέσσερις πρότασεις για τον τόπο πραγματοποίησης της συνάντησης: 1) μια πρόταση από ιταλικές επιτροπές αλληλεγγύης, που προέβλεπε ως τόπο διεξαγωγής κύρια την Βενετία, καθώς και άλλες πόλεις της βόρειας Ιταλίας. 2) μια πρόταση από γερμανικές επιτροπές αλληλεγγύης για την πραγματοποίηση της συνάντησης το καλοκαίρι του '97 σε ένα κάμπινγκ στην περιοχή του Γκόρλεμπεν, όπου πραγματοποιούνται οι κινητοποιήσεις ενάντια στην πυρηνική ενέργεια. 3) μια πρόταση από το σύνολο των (πάνω από 45) επιτροπών αλληλεγγύης από την Ισπανία για πραγματοποίηση της συνάντησης σε διάφορα σημεία της Ισπανίας. 4) μια πρόταση από ομάδες από το Βέλγιο και τη Γαλλία, που ήταν αντίθετες στην πραγματοποίηση μιας μόνο κεντρικής συνάντησης και αντιπρότειναν την πραγματοποίηση σειράς συναντήσεων σε διάφορες χώρες.

Η πρόταση από την Ιταλία συνάντησε εξαρχής την αντίδραση εκπροσώπων άλλων ομάδων από την Ιταλία, που είπαν πως η συγκεκριμένη πρόταση είχε ήδη απορριφθεί στο εσωτερικό του ιταλικού κινήματος αλληλεγγύης, γιατί προέβλεπε τη συνεργασία με το δημαρχο της Βενετίας και άλλους παράγοντες της εξουσίας στην Ιταλία. Η πρόταση από τη Γερμανία θεωρήθηκε πως θα κατέληγε στο να δώσει περιορισμένο χαρακτήρα στη συνάντηση, αφού το ζήτημα των πυρηνικών θα καταλάμβανε, εκ των πραγμάτων, την κεντρική θέση. Οι αντιρρήσεις και η αντιπρόταση των ομάδων από το Βέλγιο και τη Γαλλία συζήτηθηκαν πολύ, σε συνδυασμό με τις ενστάσεις και τις προτάσεις που είχαν αρκετοί/ές για το περιεχόμενο της συνάντησης. Μέσα από τη συζήτηση, διαμορφώθηκε ένα πλατύ ρεύμα ανάμεσα στους συμμετέχοντες που υποστήριζε πως το "περιεχόμενο" της Διπειρωτικής Συνάντησης εί-

ναι η συνάντηση η ίδια, και επομένως, από τη μια μεριά, θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε η Συνάντηση να μην μετατραπεί σε ένα είδος "εναλλακτικού κοινοβουλίου" ή φόρουμ θεωρητικολογίας και πολιτικολογίας, ενώ, από την άλλη, τονίστηκε πως οι προσπάθεις για συνάντηση των αγώνων και του ανθρώπινου είναι μια διαδικασία καθημερινή και πολυεπίπεδη και όχι η ανταλλαγή απόψεων κάποιων εκπροσώπων. Αυτό που ειπώθηκε ήταν ότι η διαδικασία της συνάντησης έχει ήδη αρχίσει, ότι η Διπειρωτική Συνάντηση δεν θα έχει χαρακτήρα συγκεντρωτικό ή γραφειοκρατικό, αλλά θα είναι το επιστεγασματικό διαδικασίας συναντήσεων και ως τέτοια, θα έχει χαρακτήρα γιορτινό και συμβολικό, ενώ για να υπάρξει δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στις συζητήσεις, θα πρέπει οι εισηγήσεις των διαφόρων ομάδων και απόμων να είναι έτοιμες ένα μήνα πριν από τη Διπειρωτική Συνάντηση.

Με βάση την παραπάνω ζύμωση, η πρόταση των ομάδων από την Ισπανία συγκέντρωσε την προτίμηση του μεγαλύτερου τμήματος των συγκεντρωμένων. Συνοπτικά, η πρόταση προέβλεπε την πραγματοποίηση της Διπειρωτικής Συνάντησης από τις 17 Ιουλίου ως τις 3 Αυγούστου σε πέντε σημεία στην Ισπανία: τη Βαρκελώνη, τη Σαραγόσα, τη Μαδρίτη και σε δύο σημεία της Ανδαλουσίας, όπου το "Συνδικάτο Εργατών Γης" (SOC) έχει πραγματοποιήσει καταλήψεις γης και έχει σχηματίσει κοπερατίβες με την ονομασία "Tierra y Libertad". Σε κάθε μια από τις πέντε τοποθεσίες θα φιλοξενηθεί ένα από τα πέντε γενικά θέματα συζήτησης που είχαν προτείνει το Γενάρη του '96 οι ζαπατίστας, ενώ τις τελευταίες μέρες όλοι οι συμμετέχοντες θα συγκεντρωθούν στην "Tierra y Libertad" για την τελική ολομέλεια και για μια κοινή γιορτή. Οι συντρόφοι από την Ισπανία δήλωσαν πως οι ίδιοι απλά θα ανλάβουν την υλοποίηση του μεγαλύτερου μέρους του πρακτικού τμήμα-

"Solidaridad Directa con Chiapas". Zürich

τος της διοργάνωσης, προτείνοντας τη δημιουργία ανοιχτών διεθνών επιτροπών που θα αναλαμβάνουν την διατύπωση προτάσεων για διάφορες όψεις της προετοιμασίας, χωρίς όμως οι επιτροπές να έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται μέσα από αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες από το σύνολο των ομάδων αλληλεγγύης και των ενδιαφερόμενων για την συνάντηση. Το πνέυμα της πρότασης των συντρόφων από την Ισπανία φαίνεται χαρακτηριστικά από το ακόλουθο περιστατικό: όταν ολοκληρώθηκε η δεύτερη παρουσίαση των προτάσεων για τη Διπειρωτική Συνάντηση, προτάθηκε από κάποιους να γίνει ψηφοφορία για να παρθεί η απόφαση για τον τόπο διεξαγωγής. Η τεράστια πλειψηφία των συγκεντρωμένων άρχισε να εκφράζει την προτίμηση για την Ισπανία, αλλά η διαδικασία σταμάτησε όταν οι συντρόφοι από την Ισπανία δήλωσαν πως δεν αναγνωρίζουν τη διαδικασία της ψηφοφορίας ως τρόπο λήψης αποφάσεων, ενώ παράλληλα αυτό που έχει σημασία δεν είναι ο τόπος αλλά ο τρόπος της συνάντησης, συμπληρώνοντας πως οι όποιες αποφάσεις πρέπει να ληφθούν μετά από προσπάθεια αλληλοκατανόησης ώστε να επιτευχθεί η ομοφωνία και πάντοτε με σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις. Έτσι, αντί για ψηφοφορία, πραγματοποιήθηκε μια διεξοδική συζήτηση που κατέληξε στα έχει:

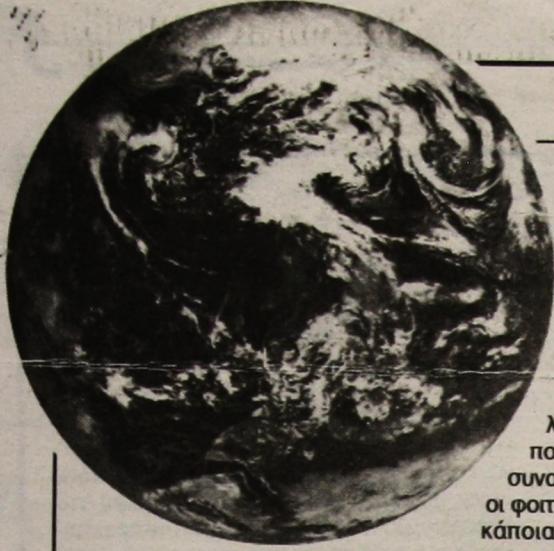
Η Διπειρωτική Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στην Ισπανία, στα πέντε προαναφερθέντα σημεία, από τις 17 Ιουλίου ως τις 3 Αυγούστου. Οι αποφάσεις για το περιέχομενο και τον τρόπο οργάνωσης θα ληφθούν μετά από προσπάθεια αλληλοκατανόησης ώστε να επιτευχθεί η ομοφωνία και πάντοτε με σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις. Έτσι, αντί για ψηφοφορία, πραγματοποιήθηκε μια διεξοδική συζήτηση στη Συνάντηση. Στις 1 και 2 Φεβρουάριο θα πραγματοποιηθεί στη Βαρκελώνη μια διεθνής συνάντηση εργασίας που θα προσταθεί να διαμορφώσει μια οργανωτική πρόταση, η οποία στη συνέχεια θα διανεμείται για παραπόρεις, διορθώσεις, αντιπροτάσεις, προσθήκες ή διαφωνίες. Επίσης, τις ίδιες μέρες στη Βαρκελώνη θα συσταθούν τρεις διεθνείς ομάδες εργασίας με τα ακόλουθα θέματα: 1) συγκέντρωση προτάσεων θεματολογίας, 2) συγκέντρωση προτάσεων για το οικονομικό τμήμα της διοργάνωσης και 3) συγκέντρωση προτάσεων για εξασφάλιση βίζας σε άτομα από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρώπης και γενικότερα για τη διευκόλυνση της συμμετοχής μη-δυτικοευρωπαίων και μη-βορειοαμερικανών. Αυτές θα τεσσερις διεθνείς επιτροπές δεν θα λάβουν καμμία απόφαση. Σε πρώτη φάση θα συγκεντρώνουν και θα δημοσιοποιούν τις προτάσεις και μετά θα αναλάβουν να εκτελέσουν τις αποφάσεις για τη Διπειρωτική Συνάντηση που θα ληφθούν στην προπαρασκευαστική συνάντηση που αποφασίστηκε, σε συνεννόη-

ση με συντρόφους από την Τσεχία, να πραγματοποιηθεί στην Πράγα, στα μέσα του Μαρτίου του 1997. Η προπαρασκευαστική συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στην Πράγα για συμβολικούς λόγους και για να βοηθηθούν οι σύντροφοι της Ανατολικής Ευρώπης, το οικονομικό σκέλος της θα καλυφθεί από το σύνολο των ευρωπαϊκών επιτροπών αλληλεγγύης, ενώ οι σύντροφοι από τη Γερμανία δεσμεύπεικαν να βοηθήσουν στον τεχνικό τομέα. Η συνάντηση της Πράγας, σε αντίθεση με τη συνάντηση που είχε πραγματοποιηθεί πέρισσο στο Βερολίνο, θα ασχοληθεί μόνο με την προετοιμασία της συνάντησης του καλοκαιριού.

Το αρχικό πρόγραμμα της συνάντησης της Ζυρίχης προέβλεπε να πραγματοποιηθεί συζήτηση σχετικά με το δίκτυο αντιστάσεων και το δίκτυο επικοινωνίας που προτάθηκε από τους ζαπατίστας. Η εκτεταμένη συζήτηση για την δημιευτική συνάντηση δεν άφησε χρόνο για να πραγματοποιηθεί συζήτηση για τα δύο δίκτυα, άλλωστε, όπως πολλοί παρατήρησαν, ακριβώς η διαδικασία που έχει τεθεί σε εφαρμογή για τη δημιευτική συνάντηση είναι που θα ξεκαθαρίσει την κατάσταση σχετικά με τα δίκτυα.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης της Ζυρίχης πραγματοποιήθηκε ξεχωριστή συνάντηση των γυναικών που συμμετείχαν, οι οποίες κατέληξαν σε μια πρόταση θεματολογίας σε σχέση με την πατριαρχία στην περόδο του νεοφύλευσθερισμού, η οποία θα παρουσιαστεί αναλυτικά αργότερα με το ερωτηματικό αν θα αποτελέσει ξεχωριστή θεματική κατηγορία στη δημιευτική συνάντηση ή αν θα διαιρεθεί στις άλλες πέντε θεματικές (πολιτική, οικονομία, πολιτισμός, κοινωνία, αποκλεισμός και συμμετοχή).

Η ολομέλεια της συνάντησης της Ζυρίχης πραγματοποιήθηκε ξεχωριστή συν

Μιάμιση μέρα στο Βελιγράδι

Τρίτη 25 Δεκέμβρη: Επιστρέφοντας από τη Ζυρίχη και την πανευρωπαϊκή συνάντηση των επιτροπών αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας, πρέπει να μείνουμε δέκα ώρες στο Βελιγράδι μέχρι να πάρουμε το τραίνο για τη Θεσσαλονίκη. Ευκαιρία για γνωριμία με την πόλη. Από την πρώτη στιγμή είναι αισθητή η ένταση που κυριαρχεί. Σε κάθε γωνιά, οπαδοί του Δημοκρατικού Κόμματος του Zoran Dindic πουλάνε την εφημερίδα του κόμματος. Η θερμοκρασία είναι αρκετούς βαθμούς κάτω από το μηδέν και παντού υπάρχουν χίονια και πάγοι. Χίονια, πάγοι και αναρίθμητοι αστυνομικοί. Τα βλέμματα των περισσότερων από τους περαστικούς είναι άδεια και κουρασμένα, τα χρόνια του πολέμου έχουν αφήσει βαθειά τα σημάδια τους ενώ η αυξανόμενη φτώχεια και ανεργία ρειτορεύει την κατάσταση. Πλησιάζει 12 το μεσημέρι. Γίνεται αντηληπτή μια έντονη κινητοποίηση στα πεζοδρόμια. Οπαδοί μακριά ακούγεται ένα συνονθύλευμα από διάφορους ήχους και φωνές. Συνθήματα και σφυρίχτρες. Πλησιάζει η πορεία των φοιτητών, που από τα τέλη Νοέμβρη βαδίζουν καθημερινά στους δρόμους του Βελιγραδίου, από τις 12.00 το μεσημέρι μέχρι τις τρεις το απόγευμα. Για να μην τους ταυτίζουν με τις πορείες του συναπισμού "Zagedno" ("Μαζί") της αντιπολίτευσης που πραγματοποιούνται επίσης καθημερινά, αλλά το απόγευμα, όπως θα μου πουν αργότερα κάποιοι από τους διαδηλωτές. Οι φοιτητές κουβαλούν μαζί τους σκούπες, κουβάδες και απορρυπνατικά. Για να ξεβρωμούν το σημείο όπου την προηγούμενη ημέρα είχε πραγματοποιηθεί η αντισυγκέντρωση που οργάνωσε το καθεστώς Μιλόσεβιτς...

Ο δρόμος είναι κατάμεστος. Οι διαδηλωτές πρέπει να είναι πάνω από 15.000. Οι περισσότεροι έχουν σφυρίχτρες, υπάρχουν πολλά πολύχρωμα πανό και φοβερός παλμός. Από τα περισσότερα μπαλκόνια των γύρω κτιρίων, άντρες και γυναίκες φωνάζουν πως είναι με το μέρος τους. Ακολουθώ την πορεία, που επιστρέφει στην περιοχή των πανεπιστημάτων. Το τμήμα της πορείας στο οποίο βρίσκομαι, προέρχεται από την κατεύλμένη σχολή της Φιλοσοφικής. Φτάνουμε στο κτήριο. Στην είσοδο, η περιφρύρωση ωράει το λόγο για τον οποίο θέλω να μπω στο κτήριο. Τους εξηγώ ότι είμαι περαστικός από το Βελιγράδι και θέλω να μάθω περισσότερα για τον αγώνα τους. Κάποιος που έρει καλύτερα αγγλικά, με οδηγεί στο χώρο της σύνταξης του ημερήσιου φυλαδίου της κατεύλμένης Φιλοσοφικής, του "Protest Tribune '96?" και ύστερα φεύγει. Επαναλαμβάνω σε όσους βρίσκονται εκεί την επιθυμία μου να γνωρίσω τον αγώνα τους. Προσθέτω πως αισθάνομαι άσχημα συνειδητοποιώντας ότι γνωρίζω πολύ περισσότερα για τα γεγονότα στη Chiapas απ' ότι για όσα συμβαίνουν στο Βελιγράδι. Αρκετοί από όσους βρίσκονται στο δωμάτιο λένε ότι αφού μου δώσουν κάποιες πληροφορίες για τα τελευταία γεγονότα και τις κινητοποιήσεις στο Βελιγράδι, θα ήθελαν ενημέρωση για τους ζαπατίστας. Με ρωτάνω για τις εκλογές του Νοέμβρη και τη νοθεία που πραγματοποιήσει το καθεστώς. Απαντώ πως ναι, προ-

σθέτοντας ότι έχω διαβάσει στις εφημερίδες και για τις κινητοποιήσεις της αντιπολίτευσης. Όχι, μου λένε, δεν υπάρχουν κινητοποιήσεις μόνο από το "δεξιό", συναπισμό της αντιπολίτευσης, οι φοιτητικές κινητοποιήσεις έχουν κάποια κοινά με τις διαφορετικές του συναπισμού "Zagedno", αλλά ταυτόχρονα και πολλές διαφορές. Οι φοιτητές δεν υποστηρίζουν κανένα κόμμα, το κίνημα ζητάει απλά σεβασμό των στοιχειώδων πολιτικών δικαιωμάτων. Φυσικά υπάρχουν ανάμεσα στους φοιτητές πολλές διαφορετικές πολιτικές απόψεις, αλλά η συζήτηση πάνω σε αυτές δεν είναι αυτό που τους απασχολεί αυτή τη στιγμή. Προσθέτουν πως δέχονται πολλές πιέσεις από την αντιπολίτευση προκειμένου να τους προσεταιρίστε, ενώ μια τάση ταύπησης τους με τις κινητοποιήσεις του "Zagedno" υπάρχει και στα διεθνή media. Μου περιγράφουν τα γεγονότα της προηγούμενης ημέρας, όταν το καθεστώς μετέφερε κάπου 70.000 άτομα με πούλμαν από την επαρχία για να πραγματοποιήσουν αντισυγκέντρωση. Πολλοί από αυτούς που μεταφέρθηκαν στις 24 Δεκέμβρη στο Βελιγράδι, συμμετείχαν στις διάφορες παραστρατιωτικές οργανώσεις που είχαν δράσει στην Βοσνία και αρκετοί είχαν πάνω τους όπλα. Λένε πως το καθεστώς επεδίωκε να υπάρξει ένα λουτρό αίματος στο Βελιγράδι, ώστε να δικαιολογήσει την επιβολή στρατιωτικού νόμου, να πραγματοποιήσει πραξικόπημα... Λένε πως ήταν ευτύχημα το γεγονός ότι είχαν υπάρξει "μόνο" μερικές δεκάδες τραυματίες (ο τραυματίας από τον πυροβολισμό δεν είχε πεθάνει ακόμα). Στη συνέχεια, περιγράφουν το τρόπο που είναι οργανωμένοι. Το φοιτητικό κίνημα χαρακτηρίζεται από οριζόντια οργάνωση. Υπάρχουν διάφορες επιπροπές, τα μέλη των οποίων είναι άμεσα ανακλήτα και εναλλάσσονται συνεχάς, ώστε να μην δημιουργούνται ηγέτες. Στο φυλλάδιο της κατεύλμένης Φιλοσοφικής σχολής μπορεί να γράψει ο ποιοσδήποτε. Όλες οι αποφάσεις παίρνονται από τις συνελεύσεις. Η εμπειρία της ελεγχόμενης από το καθεστώς φοιτητικής ένωσης τους έχει διδάξει πολλά και είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί. Δεν δέχονται οικονομικές ενισχύσεις από κόμματα. Όσοι μιλούν δημόσια δεν μπορούν να μεταφέρουν παρά μόνο τις απόφασεις των συνελεύσεων, και όχι τις προσωπικές τους απόψεις. Υπάρχει πολύ καλά οργανωμένη περιφρύρωση, όπως και άτομα επιφορτισμένα για τη χορήγηση πρώτων βοηθειών στους πιθανούς τραυματίες από τις επιθέσεις της αστυνομίας και των παρακρατικών. Η επίσημη ενημέρωση τελειώνει. Τους ρωτάω αν μπωρώ να μένω εκεί το βράδυ και μου λένε πως ναι "Θα κοιμηθείς όπως κοιμάστε, θα φας ό,τι τρώμε". Αρχίζουν κάποιες πρωστικές συζητήσεις. Κάποιος λέει ότι υποστηρίζει το Δημοκρατικό Κόμμα του Dindic, άλλος τη Συμμαχία Πολιτών της Vesna Pasic, άλλοι λένε πως φήνισαν το Συναπισμό "Zagedno" απλά για να ψηφίσουν ενάντια στον Μιλόσεβιτς, άλλοι λένε πως είναι κομμουνιστές, αλλά "όχι όπως ο κομμουνισμός της ΕΣΣΔ που ήταν φασιστός", άλλος πάλι λέει ότι θα ήθελε ένα καθεστώς συνταγματικής μοναρχίας, "όπως στην Αγγλία", υπάρχουν και κάποιοι αναρχικοί... Όλοι όμως λένε ότι αυτό που τους ενδιαφέρει είναι να έχουν τη δυνατότητα να μιλάνε ελεύθερα για τις διαφορετικές τους πολιτικές απόψεις. Από το ραδιόφωνο μεταδίδεται ότι ο τραυματίας των χρηστοβαριδιών επεισοδίων πέθανε. Σε λίγο, ανακοινώνεται πως στο εξής α-

παγορεύονται οι διαδηλώσεις... Γίνεται συνέλευση. Αποφασίζεται να πραγματοποιηθεί η δήμη προγραμματισμένη για την επόμενη ημέρα πορεία.

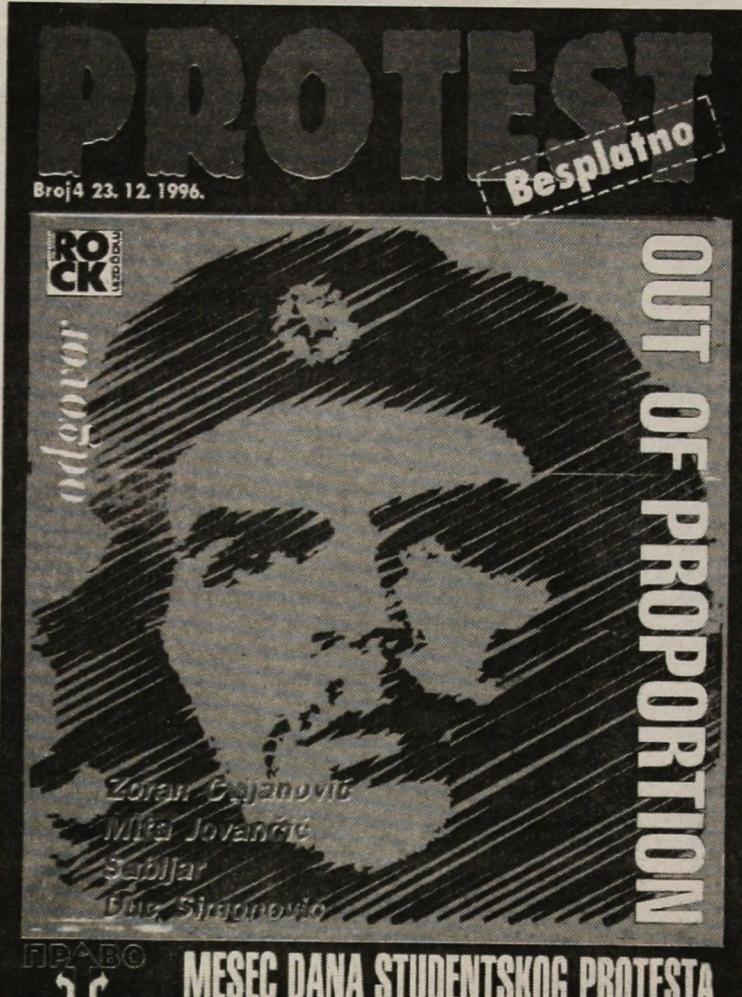
Τετάρτη 26 Δεκέμβρη: Το πρωί, η θερμοκρασία πλησιάζει τους -10. Υπάρχει μια σχετική ανησυχία. Στις 12.00 το μεσημέρι, στην πλατεία μπροστά από τη Φιλοσοφική σχολή έχουν συγκεντρωθεί μερικές εκατοντάδες. Αποφασίζουν να μετακινηθούν στον κοντινό κεντρικό πεζό-

ποδόποδο. Σε διάφορα σημεία όμως της πόλης υπάρχει συγκεντρωμένος κόσμος. Η μετάδοση μοιάζει με περιγραφή στρατιωτικής άσκησης. Διαδηλωτές και αστυνομικοί παίζουν κρυφτούλι. Πληροφορίες ότι συγκεντρώνονται ένοπλοι οπαδοί του Μιλόσεβιτς. Κάποια στιγμή ανακοινώνεται ότι ολόκληρη η χώρα έχει αποκοπεί από το Internet. Κάποιοι ανοίγουν τα κομπιούτερ πηγές της σχολής. Πράγματι. Σε λίγο, κάποιος φωνάζει ότι μεγάλος

χτά" κινήματα κρύβουν πάντοτε πολλές παγίδες και πολλές δυσάρεστες εκπλήξεις στη γωνιά του δρόμου. Αναμφίβολα, κάποιοι από τους πρωταγωνιστές του φοιτητικού κινήματος, αν τελικά επέλθει η "μεταπολίτευση" και η "αποκομμουνιστικοποίηση", θα μετατραπούν στους νέους χειραρχούς. Πρόκειται όμως για ένα κίνημα που χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από την αυτοριχόνεμη για την ενίσχυση των επαφών και υποστήριξη των αυτόνομων κινήσεων στη διπλανή χώρα; Μην ξεχνάμε τις "Γυναίκες στα Μαύρα" αλλά και κάποια αυτόνομα συνδικάτα που έχουν αρχίσει να εμφανίζονται σε μια χώρα όπου ο βασικός μισθός δεν ξεπερνά τις 25.000 δρχ. το μήνα, ενώ οι τιμές κυμαίνονται στα 2/3 με 4/5 των αντιστοίχων στην Ελλάδα. Για ενημέρωση για το κίνημα των φοιτητών του Βελιγραδίου υπάρχει η ακόλουθη homepage στο Internet: <http://protest.f.bg.ac.yu>

N.N.

Δικαστικές παραβιάσεις σε βαρος tou M. A. Jamal

δρομο, όπου είναι εγκατεστημένη μια μικροφωνική. Μπαίνει μουσική ραπ. Διαβάζονται προκηρύξεις. Σε λίγο, οι συγκεντρωμένοι είναι δυότρεις χιλιάδες. Αποφασίζουν να βγουν στους δρόμους. Καθώς βαδίζουμε στους παγωμένους δρόμους του Βελιγραδίου, όλο και περισσότεροι μπαίνουν στην πορεία. Από τα παράθυρα και τα μπαλκόνια των γύρω κτιρίων, βγαίνουν άντρες και γυναίκες που ζητωκραυάζουν. Πρόχειρα πανό με αντικομμουνιστικά συνθήματα, σερβικές σημαίες αλλά και "Fight the Power". Οι διαδηλωτές ξεπερνάν τις 5.000 τη στιγμή που πλησιάζουμε στο κυβερνητικό μέγαρο. Από τα μακριά φαίνεται ότι μπροστά του καθεστώς από την επαρχία. Όχι, χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά αστυνομικών δυνάμεων. Καθώς φτάνουμε στο κτήριο, ξεπρόβαλλουν εκαποντάδες αστυνομικοί. Φοράνε στρατιωτικές χλαίνε

ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΚΟΥΡΜΠΕ:

“Περισσότερο καλλιτέχνης παρά φιλόσοφος”

Ο ΚΟΥΡΜΠΕ επιρρέασε πολύ τις απόψεις του Προυντόν για την τέχνη, μολονότι η εκτίμηση του Προυντόν για τη ζωγραφική ήταν αυστηρά περιορισμένη. Πράγματι, ο Κουρμπέ ισχυρίστηκε πως είχε γράψει ένα μέρος του “Για την έννοια της Τέχνης” του Προυντόν - μολονότι ο ισχυρισμός αυτός φαίνεται πως είναι δείγμα της ματαιοδοξίας που αποτέλεσε σημαντικό γνώρισμα του χαρακτήρα του. Ο Κουρμπέ βέβαια ήταν καλλιτέχνης και όχι στοχαστής - “περισσότερο καλλιτέχνης παρά φιλόσοφος”, όπως είπε ο Προυντόν. Ήταν όμως ανήσυχο πνεύμα από τη φύση του και σε ορισμένες περιπτώσεις ενεργητικός επαναστάτης στην πολιτική καθώς και στην τέχνη. Πρωτογνώρισε τον Προυντόν στις ταραγμένες μέρες του 1848 και πολύ γρήγορα ενδιαφέρθηκε για τις ιδέες του. Μερικοί, τουλάχιστον, από τους πίνακές του άρχισαν να περιέχουν ένα κοινωνικό μήνυμα που επιδοκίμαζε απόλυτα ο Προυντόν. Όταν παρουσίασε τον πίνακά του “Οι Λιθοθραύστες” το 1849, ο Κουρμπέ έγραψε: “Πηγαίνοντας με την άμαξα, στο δρόμο για τον πύργο του Σαιν-Ντενί, κοντά στο Μαισιέρ, για να ζωγραφίσω ένα τοπίο, σταμάτησα για να δω δύο άντρες που έσπαζαν πέτρες στον δρόμο: οι πιο ολοκληρωμένες ενσαρκώσεις της αθλιότητας. Συνέλαβα αμέσως την ιδέα ενός πίνακα... Στη μια πλευρά βρίσκεται ένας γέρος, κάπου εβδομήντα χρονών, σκυμένος πανω στη δουλειά του, με τη βαριά σηκωμένη στον αέρα, το δέρμα του μαυρισμένο από τον ήλιο, και στο κεφάλι του ένα ψάθινο καπέλο: το χοντροφτιαγμένο παντελόνι του είναι γεμάτο μπαλώματα μέσα από τα χιλιοσπασμένα του ξυλοπάπουτσα κάτι σκισμένες κάλτσες που κάποτε θα ήταν μπλε άφηναν να φαίνονται οι φτέρνες του. Στην άλλη πλευρά στέκεται ένας νεαρός με σκονισμένο κεφάλι και σκούρα χρώματα: η πλάτη και τα μπράτσα του φαίνονται μέσα από τις τρύπες του βρώμικου κουρελιασμένου πουκαμίσου του: ένα λουρί κρατάει τα υπολείματα του παντελονιού του, και οι πέτσινες μπότες του, βουτηγμένες στη λάσπη, είναι γεμάτες τεράστιες τρύπες. Ο γέρος γονατίζει, ο νεαρός στέκεται πίσω του κρατώντας ένα καλάθι με πέτρες. Αλίμονο! Σε μια δουλειά σαν κι αυτή η ζωή του ανθρώπου αρχίζει και τελειώνει με τον ίδιο τρόπο”. Ο Προυντόν αποσαφήνισε αργότερα αυτό το μήνυμα με τρόπο που ίσως να μην επιθυμούσε συνειδητά ο Κουρμπέ: “Οι Λιθοθραύστες” σατιρίζουν τον βιομηχανικό μας πολιτισμό, που ανακαλύπτει συνεχώς θαυμάσιες μηχανές... για... κάθε είδους εργασία... -κι όμως δεν μπορεί να απελευθερώσει τον άνθρωπο από τον πιο αφόρητο μόχθο”. Για τον ίδιο τον Κουρμπέ όμως το πολιτικό μήνυμα του ρεαλισμού του ήταν τυχαίο: “Ανακίνησα”, είπε, “όχι σκόπιμα, αλλά απλώς ζωγραφίζοντας αυτά που είδα, εκείνο που αυτός (οι αντιδραστικοί) αποκάλεσαν κοινωνικό ζήτημα”.

Κάπου-κάπου όμως ο Κουρμπέ ζωγράφιζε και έναν “ανατρεπτικό” πίνακα, όπως έλεγε: ο πιο γνωστός είναι ο αντικληρικός του πίνακας που τίτλοφορείται “Επιστροφή από τη σύσκεψη” - κάμποσοι μεθυσμένοι παπάδες που γυρίζουν από μια συγκέντρωση σοκάρισε τόσο πολύ τους καθολικούς, ώστε ένα ευλαβές τέκνο της εκκλησίας αγόρασε τον πίνακα και τον κατέστρεψε. Η επαναστατική ιδιοσυγκρασία του Κουρμπέ τον ώθησε να λάβει ενεργό μέρος στην Κομμούνα του 1871. Έγινε μέλος της Κομμούνας και ήταν υπεύθυνος για την πολιτική της στα καλλιτεχνικά θέματα. Αναμέιθηκε στην υπόθεση της καταστροφής της στήλης Βαντόμ - που κατά τη γνώμη του ήταν μνημείο του βοναρπαρτικού δεσποτισμού και μιλιταρισμού - πράγμα που του κόστισε έξι μήνες στη φυλακή και την αυτοεξορία του στην Ελβετία τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Μ' αυτό τον τρόπο προσπάθησε να αποφύγει τις συνέπειες μιας δίκης, με την οποία καταδικάστηκε να καταβάλλει, αυτός προσωπικά, τα έξοδα για την αποκατάσταση μνημείου.

Ο άσωτος μποεμισμός του Κουρμπέ απείχε πολύ από τα ιδανικά του Προυντόν για τον καλλιτέχνη, που θα πρέπει να είναι ίδιος με όλους τους άλλους πολίτες. (Πράγματι, ο κοινωνικός αντικομιφορμισμός των καλλιτεχνών αποτέλεσε πάντοτε συνεχή δοκιμασία για τους μεταρυθμιστές που προσπαθούσαν να τους κάνουν να προσαρμοστούν σ' ενα πολιτικό σύστημα.). Ο Τζέμης Γκυγιώμ, που δεν έχασε ποτέ το δασκαλίστικο ύφος του, θυμόταν πως ο Κουρμπέ, σ' ένα αναρχικό συνέδριο στο Ζυρά το 1872, “αυτός ο καλοπροαίρετος κολοσσός με το παιδικό ύφος κάθησε παρέα με δυο-τρεις φίλους που είχε φέρει μαζί του σ' ένα τραπέζι που πολύ γρήγορα γέμισε μπουκάλια: τραγουδούσε όλο το βράδυ χωρίς να του το ζητήσει κανείς, με τραχιά, χωριάτικη φωνή, μονότονα σημοτικά τραγούδια της Φραν Κοντε, που τελικά μας έκαναν να βαρεθούμε”. (Ο Γκυ-

γιώμ δεν ήταν ο μόνος που δυσαρεστήθηκε με το παράφωνο τραγούδι του Κουρμπέ: ο Μπερλιό ιππέφερε πολύ όταν ο Κουρμπέ ετοίμαζε το πορτραίτο του). Όταν πέθανε ο Κουρμπέ το 1877 μια αναρχική εφημερίδα έγραψε μόνο το εξής: “Το μεγαλύτερο προτέρημα του Κουρμπέ... είναι κατά τη γνώμη μας το γεγονός ότι δε δημιούργησε μια κλειστή σχολή στο όνομα του ρεαλισμού. Οι μαθητές του Κουρμπέ δεν τον αντιγράφουν δουλικά και δεν τον μιμούνται: αναπτύσσουν το έργο του”. Όσο κι αν απολάμβανε τη σχέση του με τον Προυντόν και τους δε-

σμούς που είχε η τέχνη του με τη φιλοσοφία του Προυντόν, ο Κουρμπέ ήταν αληθινός επαναστάτης μόνο στον καλλιτεχνικό τομέα. Ενώ πίστευε πως η τέχνη πρέπει να έχει άμεση σχέση με τον κόσμο όπου ζει ο ζωγράφος - “κατά τη γνώμη μου, η τέχνη και το ταλέντο για έναν καλλιτέχνη δεν μπορεί να είναι παρά τα μέσα για την εφαρμογή των προσωπικών ικανοτήτων του στις ιδέες και τα αντικείμενα της εποχής που ζει” - ο Κουρμπέ έκανε τη δική του επανάσταση, καταστρέφοντας τις καλλιτεχνικές φόρμες του παρελθόντος. Όπως έγραψε ο ίδιος για έναν από τους πιο γνωστούς του πίνακες: “Η Κηδεία στο ‘Ορνάν” ήταν στην πραγματικότητα η κηδεία του ρομαντισμού... Με τη δική μου διατύπωση της άρνησης του ιδανικού και των όλων όσων πηγάζουν από το ιδανικό, έφτασα στη χειραφέτηση του απόμου και τελικά στη δημοκρατία. Ο ρεαλισμός είναι βασικά δημοκρατική τέχνη”.

James Joll, “Οι Αναρχικοί”

Προς τον υπουργό καλών τεχνών...

Αν με παρασημοφόρησαν με αδιακρισία, είναι γιατί ανήκω στο γένος των καλλιτεχνών. Ωστόσο υπάρχουν καλλιτέχνες και καλλιτέχνες; είναι σαν τα πλευράτια. Ξέρω πώς υποβάθμισαν το θηλικό επίπεδο αυτής της τάξης, εξαιτίας των συχνών διακρίσεων... Αυτή η αδιακρισία δεν θα συνέβαινε σε οποιονδήποτε άλλον. Σήμερα, αρπάζουν τους ανθρώπους σαν τα βατράχια μ' ένα κομμάτι άλικο πανί, ωστόσο είναι αυτοί οι ίδιοι που αφήνονται σε μια τέτοια μεταχειρίσιτη. Δεν τις καταλαβαίνω όλες αυτές τις ανταμοιβές. Καθιερώνουν διακρίσεις που, τις περισσότερες φορές, είναι ψευδείς. Ο αναταμειφθείς είναι ένα άτομο που εκπλήρωσε το χρέος του: η κοινωνία δεν του οφεύει πλέον τίποτα: έχουν ξεκαθαρίσει τους λογαριασμούς τους. Ο αριθμός αυτών των παρασημοφόρεμένων θα ήταν αρκετός για να καταλύσει την αξία τους. Ένας παρασημοφόρεμένος γίνεται στόχος προσοχής. Βλέποντάς τον, ο καθένας ελέγχει τη συμπεριφορά του και μαζεύει τις κεραίες του μέσα στο καβούκι του, όπως τα σαλιγκάρια. Η ανάγκη για αναγνώριση και για τέτοια υποκείμενα ώθησε την Αυτοκρατορία να μοιράζει αυτή τη λιβρέα επ' άπειρον. Έτσι, μέσα στο πλήθος των βλαχοδημάρχων, αναγνωρίζω πολλούς στους οποίους θα άξιζαν μάλλον τα κάτεργα αντί για τα παράστημα. Είναι γνωστό σε όλους, άλλωστε. Οι άνθρωποι όμως που σέβονται τον εαυτό τους δεν μπορούν να συμφύρωνται και ν' αποτελούν ένα σώμα με όλους αυτούς. Μια τέτοια αριστοκρατία δεν μου φαίνεται ζηλευτή.

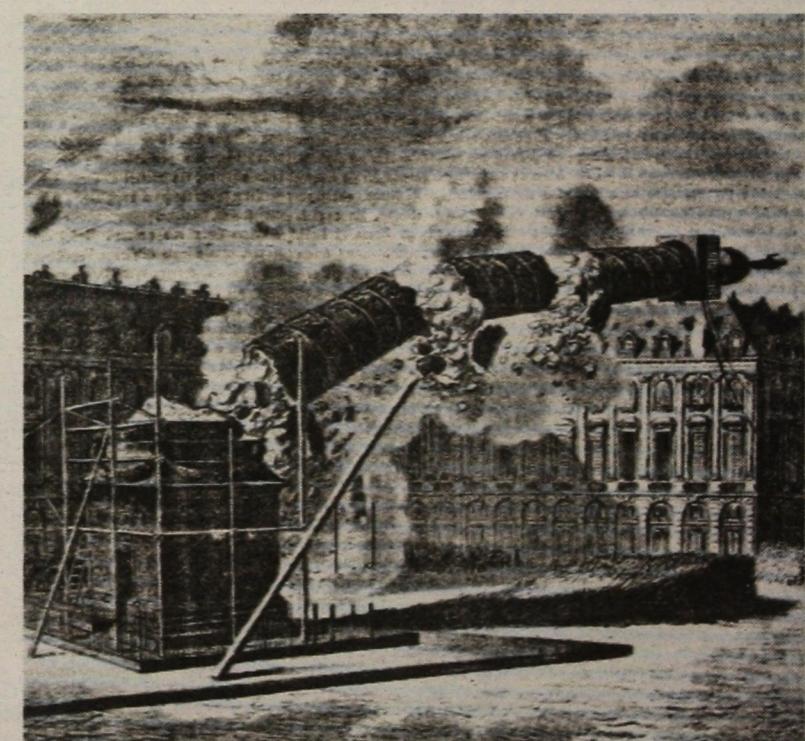
(...)

Υ.Γ. -Γιατί, η μανία αυτών των κυρίων και η ακαμψία των θεσμών τους, θανατώντας όλους τους φίλους μου και βλάπτοντας τα συμφέροντά μου, είχε για μοναδικό αποτέλεσμα να με εξυψώσει στη δημόσια εκτίμηση. Όχι, δεν επιθυμώ να διακριθώ μεταξύ των συγχρόνων μου παρά μονάχα με το ταλέντο μου, και δεν θα μπορούσα ποτέ να τους συναναστρέφομαι φορώντας πάνω μου κάποιο διακριτικό σημάδι. Επιπλέον, επιθυμώ να τελειώσω τη ζωή μου όντας απόλυτος κύριος του εαυτού μου...

Αν πάτε στο πανηγύρι της Ορνάν, θα παρατηρήσετε ότι τα ωραιότερα πρόβατα είναι σημαδεμένα στην ράχη με κόκκινη κιμωλία. Οι απλοίκοι και καλοπραίρετοι άνθρωποι που αγνοούν τους νόμους της καλλιέργειας του εδάφους και των τεχνών, φαντάζονται, μέσα στην βουκολική τους αφέλεια, ότι πρόκειται για τιμή που αποδίδεται στην ομορφιά τους, ενώ ο χασάπης τα αγόρασε για να τα σφάξει.

Gustave Courbet, 1870

Προσχέδιο της επιστολής-απογοήσης του παρασήμου της Λεγεώνας της Τιμής που απονεμήθηκε στο ζωγράφο λίγο πριν την Παρισινή Κομμούνα

Πέρσαν ήδη δύο μήνες από την πρόσφατη χρηματιστηριακή κρίση, όταν σε μια βδομάδα, περίπου 90 δις δρχ. εξανεμίστηκαν από το χρηματιστήριο της ελληνικής κεφαλαιαγοράς.

"Χούς ει και εις χουν απελεύσαστο...!". Αν ο πανικός που κατέλαβε τους επενδυτές και μεγάλη μέριδα του αστικού τύπου μπόρεσε εύκολα να ξεπερασθεί, εκείνο που δεν θα μπορέσει να ξεπερασθεί είναι τα τρομακτικά ποσά που χάθηκαν οριστικά. Ποσά που πλησιάζουν τα επίσια εθνικά εισοδήματα τριτοκοσμικών χωρών, έγιναν σε μια βδομάδα καπνός!!! Η "καθυστερημένη" και "υπανάπτυκτη", σε σύγκριση με τους λοιπούς ευρωπαϊκούς της εταίρους, Ελλάδα αρχίζει πασίδηλα να παρουσιάζει τα φαινόμενα σήψης και παρακμής που χαρακτηρίζουν τα πλέον αναπτυγμένα καπιταλιστικά κέντρα του δυτικού ημισφαιρίου.

Το σενάριο είναι βέβαια γνωστό. Το 1908 με το περίφημο σκάνδαλο των Λαυρεωτικών, μια από τις μεγαλύτερες απάτες των αρχών του αιώνα, είχε συμβεί σε διαφορετική κλίμακα βέβαια, κάτι παρόμοιο. Κρίση στο χρηματιστήριο που αποτέλεσε τη συνέπεια μιας πολιτικής υπέρμετρης κερδοσκοπίας και μετά άρχισε σταδιακά η μείωση της κατανάλωσης, η μείωση της παραγωγής, η αύξηση της ανεργίας, η χιονοστιβάδα της μεγάλης κρίσης.

Στην προκειμένη περίπτωση τα σήματα κινδύνου ήταν προφανή από καρό. Η άνοδος των τιμών στο χρηματιστήριο, ιδιαίτερα από το τέλος της πρόσφατης εκλογικής αναμέτρησης και μετά, δεν ανταποκρίνονταν σε καμιά αντίστοιχη άνοδο της παραγωγής. Η παραγωγικότητα αυξάνεται ελάχιστα το χρόνο μ' ένα ποσοστό της τάξης του 1,5% (ΣΕΒ 14/5/96), οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων μένουν στάσιμες, τα κοινοτικά κονδύλια απορροφώνται με αργούς ρυθμούς κ.ο.κ. Το ελληνικό θαύμα της μείωσης του πληθωρισμού που τόσο εκθειάζουν οι λακέδες του νεοφιλευθερισμού από το 12-14% το 1992 το στο σημερινό 8%, στηρίζονται και συνεχίζει να στηρίζεται σε μια εσωτερική αναδιανομή του εισοδήματος σε βάρος των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων και σε στραγγαλισμό των κοινωνικών παροχών. Τι θα πουν άραγε τώρα οι περιστούδατοι οικονομολόγοι του κεφαλαίου τύπου "αρίνου, Παπαντωνίου και λοιπού;

Η συγκεκριμένη χρηματιστηριακή κομπίνα λοιπόν, που δεν είμαστε τόσο αφελείς να πιστεύουμε πως υπήρξε η μοναδική, απλά η δέλτα χρηματιστηριακή ήταν κάπως άτυχη, ξεδιπλώνει μια σειρά ζητημάτων ή καλλίτερα μυθευμάτων τα οποία δεν πρέπει να μένουν ασχολίαστα από την πλευρά του κινήματος. Ας τα εξετάσουμε, όμως ένα προς ένα.

Πρώτον: Η πολυδιαφημισμένη από τους "αστούς" πολιτικούς και "στοσιαλδημοκράτες" μημπέτες τους καμπάνια περί αδιάφθορης και οικονομικά φερέγγυας ελευθερίας της αγοράς ανατρέπεται ριζικά. Γιατί αν σκάνδαλα τέτοιου μεγέθους συνέβησαν και στο παρελθόν με την αρωγή και πρωτοφανή συμπαγινία του επίσημου κράτους (σκάνδαλο Κοσκωτά), στην σημερινή συγκυρία η κρίση έρχεται από την τεθλασμένη της χρηματιστηριακής οικονομίας, η οποία όπως είναι γνωστό δεν λειτουργεί στα πλαίσια της κρατικής παρέμβασης και διαχείρισης.

Δεύτερον: Ανατρέπεται ουσιαστικά ο μύθος που έντεχνα κατασκεύασε ο συρφετός των πουλημένων στους μεγιστάνες του τύπου δημοσιογράφων περί ανήμπορης και απροστάτευτης Ελλαδίτσας κυριολεκτικά περικυλωμένης άλλοτε από τις ευρωπαϊκές υπερδυνάμεις που δεν κατανοούν το "εθνικά μας δίκαια", και άλλοτε από τα τριτοκοσμικά τέρατα (έχουν πρόσφυγες, Αλβανοί εργάτες) που διαταράσσουν την γαλήνη των νοικοκυράιων.

Τρίτον: και όχι λιγότερο σημαντικό; ανακύπτει το ακόλουθο ερώτημα: Η πρόσφατη χρηματιστηριακή κομπίνα θα έχει συνέπειες στο επίπεδο της οικονομίας;

Κρίνουμε πώς οι συνέπειες της όχι μόνο στο επίπεδο της οικονομίας αλλά και στο επίπεδο της ταξικής πάλης, της ιδεολογίας, των ταξικών συμμαχιών θα είναι τεράστιες. Όπως το κράχ του 1987 σήμανε το τέλος μιας εποχής και πυροδότησε μια σειρά από κοινωνικές εντάσεις και συγκρούσεις, η κρίση του '96 σε εθνικό επίπεδο θ σημάνει την αρχή του τέλους μιας απελπισμένης απόπειρας επαναβεβαίωσης της καπιταλιστικής ηγεμονίας. Η σχεδιοποιημένη επίθεση κεφαλαιοκρατικής αναδιάρθρωσης, έτσι όπως αυτή υπαγορεύεται από τα εθνικά και πλανητικά κέντρα της γραφειοκρατικοποιημένης κυριαρχίας, δεν βρίσκει πρόσφορο έδαφος. "Οι ξορκισμένοι δάιμονες της παγκόσμιας αμφισβήτησης" εισβάλλουν και πάλι δυναμικά στο προσκήνιο, φορές μ' έναν έντονο και άγριο τρόπο. Ήδη στην Γαλλία, στην Γερμανία, στην Ιταλία, το κεφαλαίο συγκρούεται με αθημερινά στους εθνικούς δρόμους, στα εργοστάσια, σ' όλους τους χώρους αναπαραγωγής και κυκλοφορίας του εμπορεύματος, με κείνο το "φάντασμα" που δε λέει να πάψει "να πλανιέται και να στοιχείωνει την Ευρώπη". Αναλυτικότερα:

A) Ο μύθος των χρηματιστηριακών ή εγχειρίδιο μαθητευόμενου Γάιπτη.

Προκειμένου να κατανοθεί και να εκτιμηθεί η συγκεκριμένη χρηματιστηριακή κομπίνα κρίναμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε πολύ συνοπτικά τον τρόπο λειτουργίας του χρηματιστηρίου, που αποτελεί μαζί με τις τράπεζες τα άδυτα των αδύτων της κεφαλαιοκρατικής οικονομίας.

Στο χρηματιστήριο λοιπόν πωλούνται και αγοράζονται οι μετοχές και οι ομολογίες που έχουν άδεια να διαπραγματεύονται σε αυτό. "ετοχή" είναι ένα χαρτί που βεβαιώνει ότι μ' αυτό συμμετέχει κανείς σε μια επιχείρηση. Η δε συμμετοχή είναι τόση όσο το μέρος του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύει η μετοχή.

Η ομολογία τώρα είναι ένας τίτλος όπου ο εκδότης του παραδέχεται ότι έχει πάρει λεφτά από τον αγοραστή και έχει την υποχρέωση να του δίνει ένα ορισμένο τόκο το χρόνο.

Οι μετοχές που "παίζονται" στο χρηματιστήριο είναι δύο ειδών. Ονομαστικές που επειδή φορολογούνται αποφεύγονται και ανώνυμες το μέρισμα των οποίων εισπράττει όποιος τις παρουσιάσει. ("έτοχός είναι το ποσό που αποφασίζει να δώσει η συνέλευση των "ετοχών της εταιρείας στην κάθε μετοχή"). Για να μπει μια εταιρεία στο χρηματιστήριο πρέπει να εγκριθεί από αρμόδια επιτροπή. Αν

Η οικονομία ασθένει! Ας την αφήσουμε να πεθάνει!

είναι πράγματι αξιόπιστη, αν όντως όσα ισχυρίζεται είναι έγκυρα, αν τουλάχιστον το 10% των μετόχων της είναι διαπραγματεύσιμο, δηλαδή πουλιέται ή αγοράζεται στο χρηματιστήριο ("ετά απορεί κανείς γιατί στην Αρχαιότητα τις πουτάνες τις λέγανε ετάρες").

Ας εξετάσουμε λοιπόν τώρα πώς παίζεται το παιχνίδι. Πρώτος κανόνας του παιχνιδιού είναι ο εξής απλός: ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΝΟΝΕΣ. Στην κυριολεξία βασιλεύει το ρητό: "από τον καθένα σύμφωνα με τις απάτες του-στον καθένα ανάλογα την ηλιθιότητα του". Για παράδειγμα: οι μετοχές ως γνωστόν αποκτούν μεγαλύτερη αξία όταν η οικονομική κατάσταση της εταιρείας είναι καλή και προβλέπεται ευοίωνη. Ο'ΩΣ μερικοί μεγάλοι μέτοχοι μπορούν να δημιουργήσουν μια τεχνική κατάσταση ευημερίας και ανόδου που ανεβάζει τις τιμές. Τότε, τρέχουν οι μικροί επενδυτές να αγοράσουν με αποτέλεσμα η έντονη ζήτηση να τις ανεβάζει. Οι μεγάλοι πουλάνε κάμπινγκ και κερδίζουν. Κάποια στιγμή όμως αποφασίζουν για το αντίθετο (άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου!). Ρίχνουν λοιπόν ξαφνικά πολλές στην αγορά, κάτι που συνεπάγεται αυτόματη μείωση των τιμών. Έντρομοι τότε οι μικροί επενδυτές σπεύδουν γρήγορα να πουλήσουν για να μην χάσουν. Τότε, λόγω της μεγάλης προσφοράς η αξία τους πέφτει συνεχώς γιατί οι μεγάλοι δεν αγοράζουν μέχρι να χάσουν εντελώς την αξία τους. Όταν τις ξαναμαζέψουν, οι μικροί μέτοχοι έχουν ήδη καταστραφεί ή ... αυτοκτονήσει!

"Ένας δεύτερος τρόπος για να "κάνετε παιγνίδι" (και υπάρχουν άλλοι αμέτρητοι) είναι αυτός που συνέβη πρόσφατα. "ε την απόκτηση της άδειας για το καζίνο του Φλοίσβου, οι μετοχές των 4 κατασκευαστριών εταιρειών που συμμετείχαν στην κοινοπράξια για την λειτουργία του έγιναν ανάρπαστες.

Εκατοντάδες εκατομμύρια επενδύθηκαν στις μετοχές αυτές από ιδιώτες, χρηματιστηριακές εταιρείες, τράπεζες. Όμως, όταν μετά από 8 μήνες ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας του από την κυβέρνηση, οι μετοχές έχασαν 60% από την αξία τους. Εταιρείες κλονίστηκαν οικονομικά και για να σταθούν στα πόδια τους κατέφυγαν στον επικίνδυνο τριγωνικό δανεισμό από εταιρείες όπως η Δέλτα, μια διαδικασία που έχει ως εξής: Η χρηματιστηριακή εταιρεία που αντιμετωπίζει προβλήματα δανείζεται από μια άλλη ποσά, με το αζημώτω (και δεν μιλάμε για πενταροδεκάρες!). Η δανείζομενη τώρα, πουλάει στην δανείζουσα μεγάλο μέρος των μετοχών που δεν έχει, δηλώνει την πράξη στο Αποθετήριο και εισπράττει το δάνειο. Για να γίνει όμως αυτός ο δανεισμός πρέπει να συμπράξουν και στελέχη της Α.Ε. Άπαχετευτηρίου (...εες, Αποθετηρίου) και τότε αρχίζει το μεγάλο φαγοπότι. Γιατί η δανείζουσα αφενός εισπράττει το δάνειο χωρίς να έχει καταθέσει τις ανάλογες μετοχές και αφετέρου η συνεργασία των υπαλλήλων του